Lægeboligen i Gørding

Af Wagn Olesen

På Søndergade 8 i Gørding ligger en pæn ældre, bevaringsværdig bolig, som i mange år har været lægebolig. I det følgende vil jeg prøve at fortælle lidt om denne bolig, som Gørdings første læge 1896 etablerede sig i, samt lidt om området.

I forbindelse med jernbanens ankomst 1874 blev et jordstykke på 9 tdr. land, som lå syd for banen, skilt fra Østergården og solgt til en svigersøn fra Østergården ved navn Nis Sørensen. 1879 bliver jordstykket med et 7-fags hus solgt til Nikolai Petersen. 1896 overtog købmand Laust Johnsen (Nørregade 1) ejendommen. Samme år blev bygningen lejet ud til doktor Møller, som havde lægebolig og konsultation i bygningen, og eftersom det var et landbrug på 9 tdr. land, var der også bygget en stald, hvori der var plads til ca. 8 kreaturer og 3 heste. År 1900 skilte Laust Johnsen bygningerne fra det meste af jordarealet, og med ca. 1 tdr. land jord solgtes ejendommen til doktor Jensen.

I 1903 fik dr. Jensen sammen med tre andre dannet et aktieselskab, som købte ca. 2 tdr. land jord beliggende syd for dr. Jensens have. Noget af arealet blev beplantet og lavet til et lystanlæg, som dr. Jensen dog senere blev eneejer af.

Eftersom det eneste transportmiddel dengang var hestevogn, boede der en fast medhjælper på loftet over stalden. Medhjælperen skulle passe hestene og også fungere som kusk, når doktoren skulle på sygebesøg. Dr. Jensen var en meget aktiv person, der i stor udstrækning kom til at præge Gørdings udvikling, og han har åbenbart også været med på det sidste nye. Tidligere sognerådsmedlem fra Lourup, Andreas Jensen (Arne Jensens far) fortæller i sine erindringer, at dr. Jensen som den første i Gørding fik personbil i 1910.

Ca. 1926 blev Østergade etableret, og dr. Jensen, som ejede jordstykket syd for vejen med lystanlæg på ca. en tdr. land, hvori der

Billede af lægeboligen ca.1915. Som det fremgår af billedet, er det før, der er kommet overbygning på. Et hestekøretøj, forspændt et par pæne hvide russer-heste, holder og venter formodentlig på, at en person vil komme tilbage fra et lægebesøg. T.v. er der et hvidt hus, som dr. Jensen købte og fik nedrevet, hvorefter der blev bygget ny bolig til sønnen læge J.K. Jensen 1942. Foto i Gørding Sognearkiv.

Lone og John Bakke foran lægeboligen, som flere gange er blevet ombygget og moderniseret. John Bakke oplyser: Boligen var oprindeligt et etplanshus med sadeltag, men dr. Jensen havde stor familie, og det er formentlig grunden til, at der blev bygget en etage på med det nuværende mansardtag. Foto: Wagn Olesen.

var tennis baner m.m., forærede det til byen. I 1938 blev der i dette lystanlæg bygget alderdomshjem (De Gamles Hjem), som igen i 1990 blev til "Lindegården". Sidegaden fra Søndergade, Dr. Jensens Allé, er opnævnt efter dr. Jensen, og udstykket af dr. Jensen ca.1935 – 1945. En sidegade til Østergade, Johnsensvej, er opnævnt efter købmand Laust Johnsen og familie, herunder hans søn skuespiller Niels Johnsen, ligesom "Johnsens plads", hvor der nu er legeplads.

I 1978 kom den nye klinik til, som ligger i forlængelse af lægeboligens have, og lægeboligen blev nu kun beboelse. Næsten hele arealet på de 9 tdr. land er blevet bebygget i dr. Jensens tid.

Reinholdt Lauridsen, som bor nabo til lægeboligen og nærmest er altmuligmand i haven og stalden ved lægeboligen fortæller: Jeg har gået og undret mig over, hvorfor der er så stor en stald til lægeboligen.

For nogle år siden brækkede jeg de to loftværelser ned, som har fungeret som kuske- og karlekammer. Senere blev det chaufførbolig. På et af væggens brædder var der indridset rigtig mange navne af tidligere tjenestefolk. Det kunne have været sjovt, om disse navne var blevet bevaret, men jeg fjernede bare det hele.

Lige uden for stalden er der en lille lavning, som er den sidste synlige rest af en tidligere ajlebeholder, og græsplænen har det med at blive ujævn, hvilket jeg tror skyldes, at tjenestepiger før i tiden gik og gravede huller, hvori de kastede køkkenaffald.

Lægebolig med stalden til højre. *Foto: Wagn Olesen.*

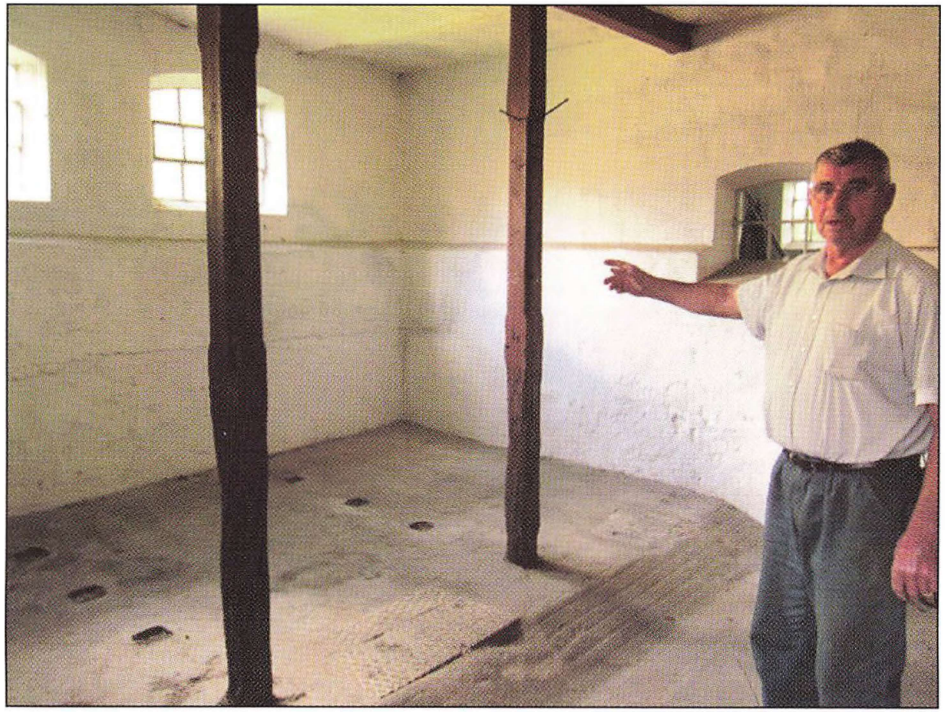

Her kunne stå 3 heste og også knagerækken til seletøjet er der, fortæller Reinholdt.

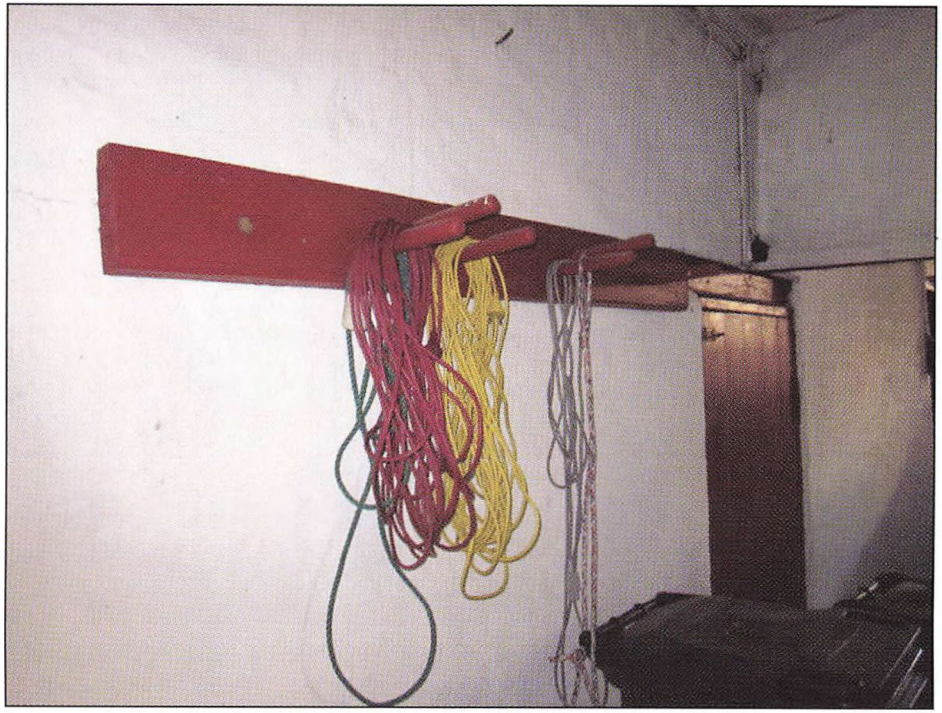

Foto: Wagn Olesen.

Hvornår der sidst har været kreaturer i stalden vides ikke, men selv om det meste af jorden blev skilt fra, da doktor Jensen købte ejendommen, kan der jo godt også efter den tid have været dyr i stalden. Et lille rum i stalden har sikkert været roekammer, og på loftet er der en låge, ad hvilken hø uden tvivl er blevet forket ind på loftet.

Reinholdts kone Inga fortæller samstemmende: Jeg er født i Jernvedlund ("Lille Skølvad") og jeg husker, at jeg i de strenge vintre under anden verdenskrig 1940 - 1945 har set dr. Jensen komme ridende på en hest for at komme på sygebesøg, men det fortælles også, at han kørte i kane, så på det tidspunkt har der sikkert endnu været heste i stalden. Det kan i øvrigt oplyses, at dr. Jensen vedblivende havde en chauffør boende, som kørte bilen for ham.

Hvor der i enden af stalden ud mod gaden i fordums dage sikkert har stået et flot hestekøretøj, er der nu Lone og John Bakkes bilgarage.

Dr. Jensen var stærkt optaget af afholdssagen og initiativtager til at Afholdshotellet (bygget 1897), som lå overfor lægeboligen. I 1911 blev hotellet et aktieselskab og fik bygget en etage på til overnattende gæster. 2007 blev hotellet revet ned og hed på det tids-

Afholdshotellet, der lå over for lægeboligen. *Foto i Gørding Sognearkiv.*

punkt Bykroen. Det er formentlig dr. Jensens bil fra 1910, der holder foran afholdshotellet.

Doktor Jensen døde i 1955, 85 år gammel. I Lokal-Årbogen 1988 side 88 har J. Gantzel Lauridsen skildret læge J. Jensens aktive virke i Gørding.

Ejere af lægeboligen:

Fra 1900 til 1955	Læge. J. Jensen (søn overtog praksis 1950)
Fra 1955 til 1961	Læge J. K Jensen (søn af J. Jensen)
Fra 1961 til 1970	Læge Henry Ravn
Fra 1970 til 1975	Læge Sv. Strandbygård
Fra 1975	Læge John Bakke

Kilder: Skøder m.m Gørding Sognearkiv
"Fra Arilds tid til i dag" af Andreas Jensen
Træk af Gørding sogns historie. Bind 2 side 59, 70, 76
Lokal-årbogen 1988 side 88

Om forfatteren:
Wagn Olesen, tidligere gårdejer og formand for Lokalhistorisk Forening 1989-2006. Født i Jels 3.4.1937, barndom i Visbjerg (Løgumkloster). Inden han i 1962 købte Klostergård sammen med Grethe Olesen, havde han været på Ladelund Landbrugsskole, hvor han senere kom til at sidde i bestyrelsen. Da de i 1999 afhændede gården (SPF sobesætning) i Stårup var der 65 ha jord til. Som ivrig cyklist var han den drivende kraft bag udgivelsen af pjecerne Cykelruter i Bramming. Han har siddet i redaktionen af Lokal-årbogen 1998-2005.
Adresse: Sejersgården 20, 6690 Gørding. E-mail: vagn.olesen@mail.dk